

TIKĖJIMO TIESŲ TILTAI

Monsinjas Alfonso Svarinskas – Ukmergės žemės sūnus

Mons. A. Svarinskas greta kitų dvasininkų Didžiosios Kovos apygardos partizanų parke.

„Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos“ puslapiuose ne vieną kartą minėta mūsų kraštiečio monsinjoro Alfonso Svarinsko pavardė. Už savo siekius dvasininkas sovietų valdžios buvo nuteistas ir išsiųstas į lagerį. Šis kunigas – legenda, partizanas, triskart Gulago kalinys, pagrindžio aktyvistas, Seimo narys, Lietuvos kariuomenės ir partizanų kapelionas.

Gimtinė

Monsinjas A. Svarinskas gimė 1925 m. sausio 21 d. Kadrėnuose, Deltuvos valsčiuje, Ukmergės apskrityje.

1932–1936 m. mokėsi Vidiškių pradžios mokykloje, 1936–1942 m. – Ukmergės A. Smetonos gimnazijoje. 1942–1946 m. studijavo Kauno tarpdiecezinėje kunigų seminarijoje.

Besimokydamas gimnazijoje įsitraukė į pagrindinę veiklą, tęsė ją ir seminarijoje. 1946 m. pavasarį sovietinio saugumo pareigūnų pradėtas persekioti, todėl paliko nebaigtas studijas seminarijoje ir

išėjo pas partizanus.

Tų pačių metų vasarą buvo Ukmergės apylinkėse veikusios pogrindinės Vyčio apygardos Šarūno partizanų grupės ryšininkas, pasirinkęs Laisvūno slapyvardį.

Pasipriešinimas

Monsinjas A. Svarinskas sovietmečiu buvo vienas iš Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto steigėjų. Jo nuomone, daugelis įstatymų, tvarkančių tikinčiųjų reikalus, neatitiko Lietuvos sąlygų ir prieštaravo ne tik tarybinei Konstitucijai, bet ir tarptautiniams SSRS susitarimams.

Todėl buvo ryžtasi įkurti Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komitetą, kuris turėjo siekti katalikams lygių teisių su ateistais.

„Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“ daug rašė apie šio komiteto veiklą.

Šių publikacijų reikšmė buvo

ypač didelė užsienyje. Pats leidinys informavo pasaulio visuomenę apie tikinčiųjų padėtį anapus totalitarinės sistemos uždangos.

Lietuvoje „Kronika“ dauginta palyginti nedideliais tiražais. Dėl intensyvaus KGB sekimo ir būtinos konspiracijos Lietuvoje „Kronika“ negalėjo pasiekti labai plačių visuomenės sluoksnių. Vienas iš svarbiausių „Kronikos“ leidėjų uždavinių buvo perduoti naujai išleistus numerius į Vakarus (JAV), iš kur ji paplisdavo įvairiais žiniasklaidos kanalais. Sovietų okupuotos Lietuvos žmonės galėjo išgirsti „Kronikos“ informaciją, skelbiamą per laisvojo pasaulio radijo stotis.

Kvietė ginti tikėjimo laisvę

1976–1983 m. būdamas Viduklės Šv. Kryžiaus parapijos klebonu jis kvietė tikinčiuosius ginti religi-

Mons. Alfonso Svarinskas savo įkurtame parke vienos iš švenčių metu.

jos laisvę ir savo pilietines teises, rengė tikinčiųjų eisenas ir religines iškilmes, ugde jaunimą.

1983 m. sausio 26 d. Viduklėje trečią kartą areštuotas. 1983 m. gegužės 6 d. nuteistas 7-eriems metams griežtojo režimo lagerio ir 3-ėjimams metams tremties. 1983–1988 m. kalėjo Rusijos griežtojo režimo lageriuose.

1988 m. Maskvoje lankėsi JAV prezidentas Ronaldas Reiganas paprašė SSRS vadovo Michailo Gorbačiovo išlaisvinti A. Svarinską.

1988 m. liepą buvo paleistas ir grįžo į Viduklę, o po mėnesio ištremtas į Vokietiją be teisės grįžti į Lietuvą. Gyveno Frankfurte prie Maino. 1988–1990 m. lankė lietuvių kolonijas Šiaurės ir Pietų Amerikoje, Europoje, Australijoje, bendravo su daugeliu pasaulio veikėjų kaip Lietuvos disidentas, net 12 kartų susitiko su popiežiumi Jonu Pauliumi II.

Lietuvai atkūrus nepriklausomybę 1990 m. birželio 19 d. grįžo į Lietuvą, buvo pirmose gretose tarp tų, kurie savo pasisakymais ir aktyviais veiksmais drąsino tautą. 1991–1992 m. buvo Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatas. 1991–1996 m. – Lietuvos kariuomenės vyriausiasis kapelionas, pirmasis šias pareigas Lietuvoje ėjęs dvasininkas.

Įkūrė partizanų parką

1993 m. A. Svarinskas Ukmergės rajone, Vidiškių seniūnijoje, Kadrėnų kaime, įkūrė Didžiosios Kovos apygardos partizanų parką.

Parko veiklos pradžioje partizanų ir visų laisvės kovų dalyvių atminimo šventės visuomet organizuodavo pats dvasininkas. Jis turėjo svajonę, kad tokia šventė taptų tradiciniu kasmetiniu renginiu.

Ši jo svajonė tapo tikrove. Kiekvieną vasarą parke rengiamos

šventės, į kurias susirenka šalies patriotai, tikintieji, vyskupai, kunigai, vienuoliai. Čia po atviru dangumi būna aukojamos šventos mišios, vyksta diskusijos, atidengiami vis nauji kryžiai ir atminimo ženklai.

Per beveik tris dešimtmečius parke pastatyti Kryžiaus keliai su 14 ornamentuotų ažuolinių kryžių, skirtų kiekvienam Didžiosios Kovos apygardos partizanų batalionui, apygardos vadams.

Be Laisvės kovų įamžinimo ženklių visoje parko teritorijoje monsinjoro sumanymu pastatyti kryžiai „Lietuvos prisikėlimui“, „Visiems žuvusiems už Lietuvos laisvę“, popiežiumi Jonui Pauliui II ir kitiems svarbiems asmenims, progoms bei įvykiams atminti.

Pasirinkimas

Mons. A. Svarinskas sakė: „Dievas, Bažnyčia ir Lietuva buvo mano svarbiausi idealai ir džiaugiuosi, kad juos pasirinkau. Šiame pasaulyje nesusikroviau jokių turtų, nes jie man buvo nereikalingi.“ Ir paprašė, kad norėtų amžinojo poilsio atgulti šalia draugų partizanų, po miško eglės ir kad ant jo kapo būtų pastatytas lygiai toks pats kryželis, kaip ir kitiems partizanams.

Monsinjurą gerbusiems žmonėms nelengva buvo priimti šitokį mirusiojo sprendimą, tačiau su mirusiais nediskutuojama, jų valia vykdoma.

A. Svarinskas mirė 2014-aisiais Vilniuje. Palaidotas Ukmergės Dukstynos kapinėse šalia perlaidotų Lietuvos partizanų.

Parengė
Vilma Nemunaitienė

Metų sukaktys

Sukanka 10 metų, kai 2012 m. rugsėjo 3 d. mirė Algirdas Leonas Balna, tautodailininkas, medžio drožėjas. Palaidotas Kupiškio rajono Stračnių kapinėse. Gimė 1928 m. gruodžio 3 d. Vaitkuškyje, Ukmergės rajone.

Sukanka 80 metų, kai Omske 1942 m. rugsėjo 6 d. mirė Borisas Veisbrodas, Lietuvos žydų kilmės chirurgas. Gimė 1874 spalio 22 d. Ukmergėje.

Sukanka 5-eri metai, kai 2017 m. rugsėjo 9 d. mirė Jurgis Algimantas Bučius, inžinierius, poetas. Bendradarbiavo žurnale „Statyba ir architektūra“. Išleido eilėraščių knygas „Metų žirgai“, „Sidabro gatvė“. Gimė 1931 m. birželio 17 d. Šešuolių miestelyje, Ukmergės apskrityje.

Ukmergės Vlodo Šlaito
viešosios bibliotekos inf.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

A. Svarinskas Ukmergės rajone, Vidiškių seniūnijoje, Kadrėnų kaime, įkūrė Didžiosios Kovos apygardos partizanų parką. „Ukmergės žinių“ archyvo nuotr.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

